

FÖRSVARSKOTTETS UTLÅTANDE 4/2004 rd

Regeringens proposition om statsbudgeten för 2005

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagens biträdande generalsekreterare meddelade utskottet genom en skrivelse den 16 september 2004 att riksdagen den 16 september 2004 remitterat regeringens proposition om statsbudgeten för 2005 (RP 151/2004 rd) till finansutskottet för beredning. Försvarsutskottet har med stöd av 38 § 3 mom. i riksdagens arbetsordning beslutat lämna finansutskottet ett utlåtande i ärendet till den del det gäller försvarsministeriets förvaltningsområde.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Eero Lavonen och ekonomidirektör Timo Norbäck, försvarsministeriet
- överste Raimo Jyväsjärvi och överste Turkka Heinonen, Huvudstaben
- kommodor Hanno Strang, Marinstaben
- brigadgeneral Pekka Tuunanen, Flygstaben
- biträdande direktör Henrik Nordell, Suomen puolustusteollisuusyhdistys
- direktör Markku Lakomaa, Patria Industries Abp.

Dessutom har utskottet fått ett skriftligt utlåtande från

- Nammo Lapua Oy och Eurengo Vihtavuori Oy.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Allmänt

Utgifterna inom försvarsministeriets förvaltningsområde uppgår i budgetpropositionen för 2005 till ca 2 137 miljoner euro. Utgifterna under försvarsministeriets huvudtitel utgör omkring 1,4 procent av Finlands bruttonationalprodukt och ungefär 5,6 procent av statens totala utgifter. Andelarna har inte ändrats från årets budget.

Regeringen föreslår att 577,1 miljoner euro ska användas för anskaffning av försvarsmate-

riel och 1 308,7 miljoner euro för försvarsmaktens omkostnader. Momsutgifterna för försvarsministeriets förvaltningsområde, som fram till 2002 ingick under finansministeriets huvudtitel, belöper sig enligt propositionen till 196,4 miljoner euro. I årets budget var momsutgifterna 172,5 miljoner euro.

Anskaffning av försvarsmateriel

Anslagen för anskaffning av försvarsmateriel ligger på årets nivå, konstaterar utskottet. Anskaffningsanslagen är till övervägande del, dvs. ca 531,5 miljoner euro, bundna till köp med stöd

av tidigare godkända beställningsfullmakter. Anskaffningarna görs fortfarande främst med siktet inställt på att kapacitet för att förebygga och avvärja strategiska överfall ska uppnås före 2008 i enlighet med riktlinjerna i redogörelsen 2001. Av försvarsgrenarna har arméns anskaffningar fortfarande högsta prioritet.

Bland föreslagna nya beställningsfullmakter finns en beställningsfullmakt för utvecklande av marinen och spaningen (PVKEH 2005), där anskaffningarna är tänkta att bli gjorda 2005—2008. Beställningsfullmakten uppgår till totalt 114,6 miljoner euro och regeringen föreslår att 13,5 miljoner euro ska användas 2005. Beställningsfullmakten omfattar projekt med anknytning till utveckling av marinen och en ny arkitektur för ett spanings-, övervaknings- och ledningssystem som är gemensamt för alla försvarsgrenar. Utskottet konstaterar att budgetförslaget medger att betalningar enligt maximibeloppen för de nya beställningsfullmakterna kan bindas till en branschbeskrivande prisutveckling.

Enligt utredning till utskottet sker mer än 50 procent av försvarsupphandlingarna här hemma såsom riksdagen krävt. Med hänvisning till utredningen finner utskottet det angeläget att man med det snaraste klarlägger hur det förhåller sig med försvarsmaterielindustri som bedriver produktionsverksamhet i Finland med som har utländskt huvudägande.

Försvarsutskottet anser det också ytterst viktigt att försvarsförvaltningen och den i Finland etablerade försvarsmaterielindustrin så snabbt som möjligt försöker få till stånd de planerade kompetenscentrumen där båda parterna tillsammans arbetar för att vår försvarsmaterielindustris kunskapspotential kan tillvaratas och förbättras.

Utskottet vill som en detalj lyfta fram reparationen av det Hornet-jaktplan som demolerades svårt i en flygolycka 2001. Utskottet ger sitt stöd åt ambitionen att reparera planet. Flygvapnet har tänkt sätta ner en del av de pengar som återbetalas från USA för Hornet-anskaffningarna för att reparera planet och bygga om det till ett tvåsit-

sigt skolningsplan, något som enligt utskottet låter förnuftigt.

Försvarsmaktens omkostnader

Trycket på försvarsmaktens omkostnader har skärpts. Det är oroväckande, menar utskottet, att trycket hotar leda till att exempelvis antalet terrängdygn i beväringutbildningen och antalet reservister i repetitionsövningar måste dras ned. Antalet terrängdygn var ännu 2003 uppe i 46 men sjunker till 40 år 2005.

Enligt information till utskottet är försvarsmakten pressad att spara ännu mer på omkostnaderna i och med att energi- och bränslekostnaderna skjutit i höjden. Särskilt om flygbränslepriset inte kommer ner kan flygvapnet bli tvungnet att skära ned på flygtimmarna, har utskottet låtit sig berätta.

Försvarsmaktens fastighetsutgifter (hyror) uppgår i 2005 års budget till 208,1 miljoner euro. Utskottet konstaterar att fastighetsutgifterna fördubblats jämfört med 2002 till följd av fastighetsreformen. Utskottet hänvisar till sitt utlåtande (FsUU 3/2002 rd) om budgeten för 2004 där utskottet framhöll att reformen inte heller senare får leda till att försvarsmakten måste använda anslag avsedda för andra omkostnader till fastighetsutgifter.

Partnerskapsprojekt och mervärdesskatt

Av budgetmotiven framgår att partnerskapsutredningar av pågående pilotprojekt i partnerskapsprogrammet ska göras 2005. Utskottet behandlade frågan om försvarsförvaltningens partnerskapsprojekt i sitt utlåtande om berättelsen om regeringens åtgärder under år 2003 (FsUU 2/2004 rd). I det sammanhanget riktade utskottet fokus på hur mervärdesskatten kommer att beaktas inom partnerskapsprojekten. Enligt erhållen utredning är det fortfarande oklart hur mervärdesskatten ska beaktas i partnerskapsprojekten, ett beklagansvärt faktum menar utskottet. Denna för beslutet om partnerskapsprojekten vitala fråga måste lösas med det allra snaraste, understryker försvarsutskottet.

Utlåtande

Försvarsutskottet föreslår

*att finansutskottet beaktar det som sagts
ovan.*

Helsingfors den 15 oktober 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Kauko Juhantalo /cent
medl. Tarja Cronberg /gröna
Tony Halme /saf
Eero Heinäluoma /sd
Bjarne Kallis /kd
Antero Kekkonen /sd

Reijo Laitinen /sd
Kalevi Lamminen /saml
Eero Lankia /cent
Olli Nepponen /saml
Lauri Oinonen /cent
Antti Rantakangas /cent.

Sekreterare var

utskottsråd Antti-Juha Pelttari.